

Puella, surge!

(Kázání na 24.neděli po Trojici, Q84)

Náš Pán řekl dívce: „Vstaň!“ A tím jediným slůvkem nás náš Pán Ježíš Kristus učí, jak má duše povstat z tělesných věcí. A protože je Syn Otcovým slovem, poučuje duši slovem, jak má povstat a pozdvihnout se nad sebe sama a přebývat na výšinách mimo sebe. Otec vyřkl Slovo – to byl jeho Syn. A v tom jediném Slově vyřkl vše. Proč nevyřkl než to jediné Slovo? Protože je přítomno¹ ve všem, Kdybych všechny své myšlenky, které jsem kdy myslil nebo budu myslit, pojal do jediné, neměl bych [pro ně] než jedno jediné slovo, protože ústa vyjadřují, co je v srdci. Ale o tom teď nebudu mluvit.

Na čtvrtý způsob duše povstane a přebývá na výšinách mimo sebe. První je skrze mnohou rozkoš, jež se v Bohu nalézá, protože se boží dokonalost nemůže zdržet, aby se nevlévala do stvoření, jež je schopno obdržet jeho obraz, jako by chtěl vše vytvořit a všeho se zbavit, takže vzniklo takové množství tvorů, že andělů je více nežli písku nebo trávy nebo listů. A skrze ty všechny k nám dolů plyne světlo. A vše, co [pochází z Něj a] plyne [k nám] skrze stvoření, Bůh nabízí duši, a vše, co Bůh může dát, je jedné jediné duši málo, když se jí nedá darem sám Bůh.

Druhé je, že duše povstane skrze čistotu, jež je v Bohu, poněvadž v Bohu je vše čisté a vznešené. Ovšem jakmile vyplyne z Boha [i jen] k tomu nejbližšímu tvorů, rozděluje se na jsoucnost a nejsoucnost; zatímco v Bohu je světlem a bytím, ve stvoření je temnotou a nicotou; a cokoli je v Bohu světlem a bytím, je ve stvoření temnotou a nicotou.

Třetí, že povstane skrze vespólnou jednotu, jež je v Bohu, neboť v něm není žádného rozdílu ani rozlišení. Moudrost a dobrota jsou v Bohu jedním [a týmž]. Co je moudré, je i dobré; a co je milosrdné, je i spravedlivé. Kdyby byly v Bohu moudrost a dobrota rozlišené, Bůh by nemohl duši uspokojit, poněvadž ta ze své přirozené podstaty tíhne k dobru, zatímco vše stvoření touží ze své přirozené podstaty po moudrosti. A kdyby se duše chtěla vztáhnout k dobru a upjala na něj se, kdyby byly dobrota a moudrost dvojím, musila by s bolestí opustit moudrost; a kdyby se chtěla vztáhnout k moudrosti, musila by s bolestí zanechat dobrého. Proto říká Augustin, že duše nejsou v nebesích ještě dokonale blažené, pokud v nich je ještě náklonnost k tělu. Proto duše také nespočine nikde jinde, než v Bohu, poněvadž v něm nalezne vespólnou jednotu všeho dobrého. A musí také vystoupit nad sebe samu a přebývat mimo sebe, neboť, vše působí jen samo sebe, každá věc podle své přirozenosti. Proč nezplodí přirozenost vinné révy jablko a přirozenost jabloně víno? - Nemají to ve své přirozenosti, a tak je tomu se vším stvořením; oheň vytváří jen oheň, a kdyby mohl, učinil by ohněm vše, co se ho dotkne. A stejně jedná i voda; také by vše proměnila na vodu a donutila, aby se jí poddalo. Tak tedy stvoření miluje svoji podstatu, již přijalo od Boha. I kdybyste na duši uvalili veškerou pekelnou trýzeň, přesto by si nepřála nebýt. A tak právě miluje všechno stvořené podstatu svého bytí, již přijalo od Boha.

Duše musí vystoupit nad sebe, aby uchopila Boha, neboť ať se jakkoli namáhá, svou vlastní silou může uchopit jen všechno stvořené – kdyby byl Bůh stvořil na tisíc nebes a na tisíc zemí, toho všeho by se dokázala svoji silou chopit, ale Boha by uchopit nedokázala. [Jen] nezměrný Bůh, jenž je v duši, pochopí nezměrného Boha. Tak uchopuje Bůh Boha a působí sama sebe v duši a přetváří ji podle sebe.

Čtvrté, jak duše povstane, je skrze nezměrnost, jež je v Bohu; vše je totiž v Bohu nově, mimo čas. Proto říká svatý Jan v Apokalypse: „Ten, jenž seděl na trůně, pravil: Učiním vše nové.“ Vše je obnoveno v Synu, neboť on se dnes rodí z Otce, jako by se nebyl ještě nikdy zrodil; a jako Bůh vplývá v duši, tak i duše vplývá v Boha. A tak, jako je možné umřít poražen děsem, tak se také dá umřít radostí. A tak právě umírá duše sama v sobě, [ještě] než se odebere k Bohu.

A duše se ubírá k Bohu ve čtyřech krocích. První je, že v ní roste bázeň, naděje a touha. Za druhé, když se ubírá kupředu, s každým krokem současně bázeň, naděje i touha mizí. Za třetí pak dospěje k zapomnění na vše časné. A za čtvrté vstoupí v Boha, v němž již zůstane navždy a bude s ním

1 Nebo *přítomen*. Není jasné, vztahuje-li se fráze k Synu nebo k Otci.

vládnout na věčnosti; pak už nepomyslí na časné věci ani na samu sebe; nýbrž splyne s Bohem a Bůh s ním. A co činí pak, to činí již v Bohu.

Abychom tak kráčeli a uměli zemřít, abychom se jím mohli na věčnost těšit, nám pomoz Bůh. Amen.